

Motion till riksdagen 2025/26:1748

av **Crister Carlsson och Lars Beckman (båda M)**

Stärkta rättigheter för markägare och värnande av allemansrätten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att stärka markägarnas rättigheter i förhållande till rennäringslivet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

De svenska fjällen är en härlig miljö att vistas i och som lockar många människor i olika sammanhang med sin storslagna natur både vinter och sommar. Det är många som vill ta del av fjällen och därför måste man ta hänsyn till varandra när man vistas i fjällen: jägare, fiskare, turism, skogsägare, näringsliv och renägande samer. Tillgångarna till friluftsliv, jakt och fiske är av stor betydelse för den enskilde medborgaren men även för näringslivet och de olika samhällsfunktionerna.

Den svenska allemansrätten är unik och vi moderater värnar den. Vi har sett exempel på där det här fungerat mindre bra. Exempelvis där turistnäringen fått begränsa servicen till turister och dra ned på öppettider och i ett exempel fått riva en fjällstuga på grund av att det påstås ha stört rennäringslivet. Detta är dock inte statens beslut, vilket det borde vara eftersom de är markägare, utan STF och samebyarna som kom fram till åtgärden. Vi beklagar det djupt då naturen ska vara tillgänglig för alla.

Den svenska rennäringen är en del av vårt historiska arv som vi moderater värnar, men som i alla frågor krävs det balans och det är politikens ansvar att väga olika intressen mot varandra. Starten på den så kallade renmarksutredningen var Girjasdomen: Samebyn stämde staten och fick ensamrätten till jakt och fiske. Utredningen ska ta reda på om fler samebyar ska ha samma rätt. Detta kan innebära att samerna får rätten till jakt och fiske i fjällen. Något som idag åligger staten vilket vi moderater anser att det fortsatt ska göra. Renmarkskommitténs förslag borde säkerställa alla intressens möjligheter och tillgång till fjällområdet – inte att tillgången och möjligheterna begränsas för turism, allmänhet, industri, jakt och fiske, samt andra intressen. Jakt och fiske på statens mark ska ställas till förfogande av staten. Det är orimligt att en grupp skulle ges speciella förmåner. Rätten att upplåta jakt och fiske ska precis som på andra ställen i landet vara kopplad till markägandet och den svenska staten. Tyvärr slår utredningens majoritet bestående av bland annat Socialdemokraterna fast att rätten egentligen tillhör samebyarna och att de bör få rätten genom ändringen i rennäringslagen. Vi moderater har reserverat oss mot detta i utredningen. I riksdagen har vi moderater också motsatt oss detta och vi tycker att alla svenskar ska ha möjlighet till jakt och fiske på statens mark. Vi önskar göra om direktiven eller lägga ned utredningen och starta upp en ny med nya direktiv som tar hänsyn till alla intressens rättigheter till statens mark. Det gäller den lokala befolkningen, renskötande samer, gruvnäring, skogsnäring, fiskare, jägare, turister med flera. Vi har också sett orimliga konsekvenser för markägare som har fått tusentals renar på sin mark – utan ersättning. Det är orimligt.

Rennäringen är en del av Sveriges historia, men det är även jakt, fiske och gruvnäring. Det är viktigt att en bättre balans ges i frågorna och att en markägare som får renar på sin mark ges möjlighet att påverka situationen.

Crister Carlsson (M)

Lars Beckman (M)